

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ ЮРИДИЧНИХ КАДРІВ
ДЛЯ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ**

Матеріали регіонального круглого столу
(м. Харків, 24 квітня 2020 року)

Випуск 4

Харків
2020

УДК 351.74-057.36
ББК 67.9(4УКР)301.1
А43

*Рекомендовано до видання Вченою радою
Інституту підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,
протокол засідання від 28.04.2020 № 1*

**Редакційна колегія:
Є.О. Меленті, І.В. Євтушенко,
О.А. Гарбузов, В.О. Пономарьов
За загальною редакцією Рябухи Ю.М.**

*Редколегія може не поділяти погляди, викладені у збірнику. Автори
опублікованих матеріалів несуть відповідальність за їх зміст.*

А43 Актуальні питання забезпечення службово-бойової діяльності сил
сектору безпеки і оборони : матеріали регіон. круг. столу (м. Харків,
24 квіт. 2020 р.) Вип. 4. / редкол.: Є.О. Меленті, І.В. Євтушенко,
О.А. Гарбузов, В.О. Пономарьов – Х.: ФОП Бровін О.В., 2020. –
312 с.

ISBN 978-617-7912-02-5

До збірника увійшли тези доповідей науковців, практичних працівників
та курсантів, присвячені проблемам забезпечення службово-бойової
діяльності правоохоронних органів та військових формувань в умовах
сьогодення.

Для співробітників правоохоронних органів, військових формувань,
науковців, викладачів, курсантів та студентів закладів вищої освіти.

**УДК 351.74-057.36
ББК 67.9(4УКР)301.1**

Адреса Інституту: м. Харків, вул. Мироносицька, 71,
телефон/факс (057) 700-34-55
E-mail: ipuk@ssu.gov.ua

© Національний юридичний університет
ім. Я. Мудрого, 2020
© Інститут підготовки юридичних кадрів для
Служби безпеки України, 2020

ISBN 978-617-7912-02-5

ЗМІСТ

Вступне слово	13
---------------------	----

ВИСТУПИ УЧАСНИКІВ РЕГІОНАЛЬНОГО КРУГЛОГО СТОЛУ

1. ПІДГОТОВКА КАДРІВ ДЛЯ ПОТРЕБ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Бойко О.І.

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА НОВІТНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ СУЧАСНИХ ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ.....	17
--	----

Бродовський Р.В.

СТИЛІ СПІЛКУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІЙСЬКОВОГО КЕРІВНИКА	19
---	----

Волков Ю.М., Хованова Д.О.

ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНИХ СТРІЛЬБ: ДОСВІД США	25
--	----

Гишко Г. Б.

ВРАХУВАННЯ НОВИХ ФОРМ АГРЕСІЇ У ЛОКАЛЬНИХ КОНФЛІКТАХ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЛЯ ПОТРЕБ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ	29
--	----

Гончаренко Г.А.

ЩОДО ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМКІВ РОЗВИТКУ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУБ'ЄКТІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ.....	34
--	----

Демченко О.М.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ.....	37
--	----

Дуденко С.В., Ткачук С.С., Пилипенко В.М.,

КОМПЛЕКС ПРОГРАМ АВТОМАТИЗОВАНОЇ СИСТЕМИ КОНСТРУЮВАННЯ РОЗКЛАДУ ЗАНЯТЬ "КАСКАД"	41
--	----

Клюєва О.С.

ВПЛИВ ПРИКЛАДНИХ ВИДІВ СПОРТУ НА ФОРМУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ТА ВОЛЬОВИХ ЯКОСТЕЙ СПІВРОБІТНИКІВ СИЛОВИХ СТРУКТУР ..	46
--	----

Коцар М.В.

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СПІВРОБІТНИКІВ СПЕЦСЛУЖБ	49
--	----

<i>Москалець А.П., Загорівська І.О., Поливаний В.Д.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ВПРАВ ЗІ СТРІЛЬБИ.....	52
<i>Москалець А.П., Зубик Ю.М., Поливаний В.Д.</i> НОВІТНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ, ЯК ІНТЕРПРЕТАЦІЯ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ, МЕДИЧНОЇ ТА ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	54
<i>Панченко К.Д.</i> СПОСОБИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ МОТИВАЦІЙНОЇ СКЛАДОВОЇ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ	58
<i>Пономарьов В.О., Коновалов В.В.</i> МОТИВАЦІЙНІ СКЛАДОВІ ДЛЯ СПОНУКАННЯ СПІВРОБІТНИКІВ ДО ЗАНЯТЬ СПОРТОМ У СЛУЖБОВИЙ ТА ОСОБИСТИЙ ЧАСИ	61
<i>Пугач В.В., Петрук О.В., Зміївський Г.В.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ПРИЙОМІВ ПРОВОКАТИВНОЇ ПЕДАГОГІКИ ПРИ ВІДПРАЦЮВАННІ ПИТАНЬ МІННОЇ БЕЗПЕКИ В ХОДІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ “ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА”.....	66
<i>Стародубцев С.О., Романюк В.А.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ, ЯК ОСНОВА САМООСВІТИ.....	69
<i>Фурса В.В., Марищенко Я.С., Поливаний В.Д.</i> ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ	74
<i>Чорноус В.Д., Шовкун В.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЛАЗЕРНОГО ЕМУЛЯТОРА ПІСТОЛЕТА У ПРОЦЕСІ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ	77
<i>Шевченко Ю.В.</i> ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СПІВРОБІТНИКІВ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: НАВЧАННЯ МЕТОДАМ ПРОФІЛАКТИКИ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ	80

2. МІЖВІДОМЧА ВЗАЄМОДІЯ В РАМКАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАХОДІВ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ

Белай С.В., Минько О.В.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЦИВІЛЬНО-ВІЙСЬКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В ОКРЕМИХ РАЙОНАХ ДОНЕЦЬКОЇ ТА ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНИ.....83

Білоус І.А.

ВЗАЄМОДІЯ СКЛАДОВИХ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ.....85

Дзись Д.В.

ШЛЯХИ ПРОТИДІЇ НЕЗАКОННИМ ЗБРОЙНИМ ФОРМУВАННЯМ СИЛАМИ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ88

Іванов Б.С.

ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ СИЛАМИ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ.....95

Казначеев Д.Г.

ПРАВОВА ОСНОВА ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВИНИКНЕННЯ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ.....99

Кушнір В.О., Чернобай О.Ю.

ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ ПІДРОЗДІЛІВ ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСЬКІСТЮ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ У ПЕРІОД ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ У 2014-2017 РОКАХ.....103

Скрипкін М.С.

ВЗАЄМОДІЯ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ. ЗНАЧЕННЯ СИЛ СПЕЦІАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ У ВИРІШЕННІ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ НА СХОДІ УКРАЇНИ108

Ульянов О.І.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ТА СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТІВ ПРОТИДІЇ КІБЕРЗЛОЧИННОСТІ.....112

3. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПРОТИДИВЕРСІЙНОГО ЗАХИСТУ ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Бубнюк В.О.

ЗНАЧЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ПОВІТРЯНИХ
ДРОНІВ ДЛЯ РОЗВІДУВАЛЬНО-УДАРНИХ ЗАВДАНЬ ТА ЗАХИСТУ
ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ.....118

Гой А.В.

БОРОТЬБА З ТЕРОРИЗМОМ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА
ДІЯЛЬНОСТІ СПЕЦСЛУЖБ.....120

Євтушенко І.В., Мезінов І.В., Кулаков А.М.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, СКОЄНИХ НА
ОБ'ЄКТАХ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ.....122

Зеленська І.М.

ЩОДО СУДОВОЇ ПРАКТИКИ В РАМКАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАХОДІВ ІЗ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ125

Зоренко Д. С.

ДО ПИТАННЯ ПРОФІЛАКТИКИ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ
ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ
СБ УКРАЇНИ.....129

Коростиленко А.В., Кудрявцев Г.В.

ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОГО
(ПРОТИДИВЕРСІЙНОГО) ЗАХИСТУ ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ
ІНФРАСТРУКТУРИ133

Родзінський Н.І., Савченко Д.С.

УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАХИСТУ ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ
ІНФРАСТРУКТУРИ.....136

Рябуха Ю.М., Меленті Є.О., Кучерина С.Є.

МЕТОДИКА ПОБУДОВИ МОДЕЛІ ЗАГРОЗ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ
УРАЗЛИВОСТІ ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ.....140

Чередниченко О.Ю.

ВПЛИВ КОРУПЦІЙНИХ ПРОЯВІВ НА СТАН ЗАХИЩЕНОСТІ
ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ДЕРЖАВИ
(НА ПРИКЛАДІ ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ).....143

4. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ, ВОГНЕВОЇ, МЕДИКО-ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПРИ ВИКОНАННІ СЛУЖБОВИХ ТА БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ

Адаменко А.А.

КОНЦЕПЦІЇ ПІДГОТОВКИ ОРГАНІВ ВІЙСЬКОВОГО УПРАВЛІННЯ
З ВИКОРИСТАННЯМ ЗАСОБІВ ІМІТАЦІЙНОГО МОДЕЛЮВАННЯ...148

Бугай Ю.Р.

ВДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ МЕДИКО-ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ДОСВІДУ НАТО ...150

Вайда Т.С., Кузнецов О.І.

УДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЗАСТОСУВАННЮ
ЗАХОДІВ ПРИМУСУ: ОСОБЛИВОСТІ ОКРЕМИХ СПОСОБІВ
НАДЯГАННЯ КАЙДАНОК НА ЗАТРИМАНОГО
ПРАВОПОРУШНИКА.....153

Варакута В.П., Дяченко Д.В., Чернявський О.Ю.

ТЕРИТОРІАЛЬНА ОБОРОНА УКРАЇНИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ
ЩОДО ЇЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.....161

Гарбузов О.А., Пономарьов В.О., Євтушенко І.В.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСОБИСТОЇ
БЕЗПЕКИ СПІВРОБІТНИКАМИ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В
СИТУАЦІЯХ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ.....168

Герасимов А.Є., Токар А.А.

УДОСКОНАЛЕННЯ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ТА ВОГНЕВОЇ
ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ. ВІДМІННОСТІ ПОВНОВАЖЕНЬ ТА
ПРАВ УКРАЇНСЬКИХ ТА АМЕРИКАНСЬКИХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПІД
ЧАС ЗАСТОСУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ СИЛИ, ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ ТА
СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ.....171

Гончаренко М.М., Пугач В.В.

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ЗАХОДІВ ПРОТИМІННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
НА ТЕРИТОРІЇ ПРОВЕДЕННЯ ООС.....175

Гриненко С.О.

ЩОДО ВІДПОВІДНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА
ЄВРОПЕЙСЬКИМ СТАНДАРТАМ ЗАСТОСУВАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ
ЗБРОЇ ПОСАДОВИМИ ОСОБАМИ ОРГАНІВ ПРАВОПОРЯДКУ.....178

Гурін О.М., Леках А.А., Старцев В.В.

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЛОГІСТИЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УГРУПОВАНЬ ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ
УКРАЇНИ ЗА ДОСВІДОМ СУЧАСНОГО ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ...182

<i>Єременко В.Г., Войтенко С.П.</i>	ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНА ТА ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА БОЙОВОЇ ВИУЧКИ СПІВРОБІТНИКІВ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	184
<i>Мислива О.О.</i>	РОЛЬ ОРГАНІВ ОХОРОНИ ПРАВОПОРЯДКУ ПІД ЧАС ВВЕДЕННЯ КАРАНТИНУ	187
<i>Наточій А.Д., Латини А.В.</i>	ВИВЧЕННЯ ЯВИЩА «ТУНЕЛЬНОГО ЗОРУ» В ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ.....	190
<i>Пономарьов В.О., Меленті Є.О., Рябуха Ю.М.</i>	НЕОБХІДНІСТЬ ОПАНУВАННЯ НАВИЧКАМИ РУКОПАШНОГО БОЮ СПІВРОБІТНИКАМИ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ДЛЯ УСПІШНОГО ВИКОНАННЯ ОПЕРАТИВНО-СЛУЖБОВИХ ЗАВДАНЬ.....	194
<i>Попов Д.С., Ревенко О.І.</i>	НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ	198
<i>Риженко В.А.</i>	СТАНДАРТИ НАТО ЯК ШЛЯХ РЕФОРМУВАННЯ СКЛАДОВИХ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ	202
<i>Тимофєєв В.П., Степан М.Д.</i>	АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН	205
<i>Чумак Б.О., Кулагін К.К., Нос І.А.</i>	МЕТРОЛОГІЧНЕ ТА МЕТЕОРОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК СКЛАДОВІ ВСЕБІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІГОННОГО ВИПРОБУВАЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ.....	207

**5. ПИТАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПРИ ВИКОНАННІ ОПЕРАТИВНО-
СЛУЖБОВИХ ЗАВДАНЬ В ЗОНІ ПРОВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ
(ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА, ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД,
ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА)**

Бабков Ю.П., Чепель М.О.

ПІДХІД ДО ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ПІДТРИМАННЯ ПОТРІБНОГО РІВНЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ОСОБОВОГО СКЛАДУ СИЛ ОХОРОНИ ПРАВОПОРЯДКУ ПРИ ВИКОНАННІ ЗАВДАНЬ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ.....212

Бондарев Г.В., Дичко О.О., Криленко І.М.

ПСИХОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ВОЄННИХ КОФЛІКТІВ ТА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ.....214

Бородавка В.А., Підлісний О.Д.

ЩОДО ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ОСОБОВОГО СКЛАДУ З ВИЖИВАННЯ В БОЙОВИХ УМОВАХ.....219

Залкін С.В., Хударковський К.І., Черевко В.А.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОТИДІЇ НЕГАТИВНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОМУ ВПЛИВУ НА ОСОБОВИЙ СКЛАД СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ КРАЇНИ.....221

Звєгінцева А.М.

ПСИХОЛОГІЧНА ВІЙНА ЯК СПОСІБ ВИРІШЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ.....225

Йовса Я.В.

ВИМОГИ ДО ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СПІВРОБІТНИКІВ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ227

Коростиленко А.В., Кіневич К.О.

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ПОРТРЕТ ОСІБ, ЯКІ ДІЮТЬ У СКЛАДІ МІЖНАРОДНИХ ТЕРОРИСТИЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ЩО СПОВІДУЮТЬ ІДЕОЛОГІЮ ІСЛАМСЬКОГО ФУНДАМЕНТАЛІЗМУ.....232

Пономарьова В.Р., Льовкіна Д.М., Поливанюк В.Д.

ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ ОХОРОНИ ПРАВОПОРЯДКУ В УКРАЇНІ.....236

Розов В.І.

ЖИТТЄСТІЙКІСТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ.....239

Широбоков Ю.М.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОМАНДИРІВ НЗФ, ЯКІ УТРИМУЮТЬ УКРАЇНСЬКИХ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ241

6. ВПРОВАДЖЕННЯ СКЛАДОВИХ СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ В ДІЯЛЬНІСТЬ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ (ЦИВІЛЬНО-ВІЙСЬКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО, ІНФОРМАЦІЙНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ОПЕРАЦІЇ ТОЩО)

- S. Yevseiev, O. Korol, O. Tsyhanenko*
2FA ON HYBRID CRYPTO CODE CONSTRUCTIONS ON DAMAGED CODES246
- Дьомін Є.С.*
ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА В МЕРЕЖАХ ІНТЕРНЕТ, ЯК СКЛАДОВА ДИВЕРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ252
- Заруба О.Г.*
ПРО НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ В СЛУЖБІ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....256
- Калачова В.В., Гриценко Л.А., Грідіна В.В.*
ШЛЯХИ СИНТЕЗУ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ЛОГІСТИЧНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ЦИВІЛЬНОГО ТА ВІЙСЬКОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ260
- Коломійцев О.В., Власов А.В., Третьяк Д.В.*
АНАЛІЗ ЗАГРОЗ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ХМАРНОГО СЕРЕДОВИЩА.....263
- Корольов Р.В., Лапушинська А.А.*
РОЗРОБКА МЕТОДІВ ВДОСКОНАЛЕННЯ КРИПТОПЕРЕТВОРЕНЬ В БЛОЧНО-СИМЕТРИЧНОМУ ШИФРІ ГОСТ 28147:2009.....266
- Кротюк В.А., Панфілов О.Ю.*
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ І ЗАГРОЗИ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ.....271
- Лукашенко М.І.*
КІБЕРБЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ.....275
- Меленті Є.О., Карлов В.Д.*
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ КОНФІДЕНЦІЙНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ВІСЬКОВОСЛУЖБОВЦІ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ277
- Милов А.В., Юрченко А.А.*
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ДЕРЕВЬЕВ РЕШЕНИЙ ДЛЯ ОБНАРУЖЕНИЯ ВТОРЖЕНИЙ279
- Павлов Т.О.*
ПРОТИДІЯ ІНФОРМАЦІЙНИМ ВПЛИВАМ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ286
- Пічугін М.Ф., Деменко М.П., Кожушко Я.М.*
ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ДАТЧИКІВ ОТРИМАННЯ ЗВУКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО ВСТАНОВЛЕНІ НА БПЛА, В ІНТЕРЕСАХ ВИЯВЛЕННЯ ПОЗИЦІЙ ВЕДЕННЯ ВОГНЮ.....288

Погасій С.С., Гаврилова А.А.

ВИКОРИСТАННЯ ГЕШ-КОДІВ, СТВОРЕНИХ ЗА ДОПОМОГОЮ
АЛГОРИТМА UMAS НА КРИПТО-КODOВИХ КОНСТРУКЦІЯХ, ДЛЯ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕОБХІДНОГО РІВНЯ СТІЙКОСТІ ДО ЗЛОМІВ.....290

Третьак В.Ф., Бзот В.Б., Мурзін М.М.

АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ МЕТОДІВ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ
СХОВИЩ ДАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ.....295

7. ІНШІ ПИТАННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З ТЕМОЮ РЕГІОНАЛЬНОГО КРУГЛОГО СТОЛУ

Євсєєв В.О., Голубок М.Г.

РОЛЬ І МІСЦЕ ЦИВІЛЬНО-ВІЙСЬКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА
В ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННІ САНІТАРНИХ І
ПРОТИЕПІДЕМІЧНИХ ЗАХОДІВ.....298

Лопасєва О.М.

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В
УКРАЇНІ299

Сафаров Д.М.

ПРОФЕСІЙНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ У
ПРОВЕДЕННІ ВИБОРІВ.....301

Членов М.В.

СТРОКИ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ
ЯК ГАРАНТІЯ ДОТРИМАННЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ ОСОБИ
ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....303

використання бездротової мережі WiFi. Надано практичні рекомендації щодо надійного збереження даних, створення резервних копій та безповоротного їх видалення, очищення історії пошуку в пошукових системах.

З урахуванням того, що людина стає все більш вразлива, коли працює в Інтернеті, знання способів, як можна себе убезпечити від кіберзлочинців, є вкрай необхідними для представників сектору безпеки і оборони. На нашу думку, доцільно при перегляді стандартів вищої освіти для підготовки таких фахівців врахувати необхідність володіння знаннями й практичними навичками з основ кібербезпеки.

Список використаних джерел:

1. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05 жовтня 2017 р. 2163-VIII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19> (дата звернення: 09.04.2020).
2. Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України: Указ Президента України від 14 березня 2016 року № 92/2016. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/n0002525-16> (дата звернення: 09.04.2020).
3. Академия Cisco. Введение в кибербезопасность. Дистанційний навчальний курс, URL: <http://685059869.netacad.com/courses/974895>

Милов А.В., Профессор кафедры кибербезопасности и информационных технологий Харьковского национального экономического университета имени С. Кузнецца, кандидат технических наук, профессор
Юрченко А.А.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ДЕРЕВЬЕВ РЕШЕНИЙ ДЛЯ ОБНАРУЖЕНИЯ ВТОРЖЕНИЙ

Аннотация

По мере того, как киберугрозы становятся все сложнее, защитники сетей должны использовать все средства в арсенале защиты. Методы интеллектуального анализа данных, такие как анализ деревьев решений, предлагают полуавтоматический подход для обнаружения угроз противника. Используя этот процесс, группа безопасности может собирать данные, создавать модель дерева решений и включать логику модели в сигнатуры Snort, правила брандмауэра и созданные пользователем сценарии обнаружения.

1 Введение

По мере увеличения объема и сложности компьютерных сетевых атак становится все труднее обнаружить и противостоять вторжениям в интересующую сеть. Гибридные угрозы являются проблемой как для корпораций, так и для национальных государств, киберпреступники продолжают использовать более изощренные методы для незаконного получения доступа к системам, внедряют новые и более сложные сетевые технологии. Все эти факторы значительно затрудняют задачу защиты сети, а тенденции демонстрируют возрастание со временем отмеченных трудностей.

Для борьбы с этими проблемами требуются различные инструменты и методы для обнаружения атак и защиты от них. Деревья решений, техника из области интеллектуального анализа данных, могут помочь в решении этой задачи. Деревья решений обеспечивают понимание проблемы выявления вредоносной активности и могут помочь в создании технологий защиты от атак.

В докладе представлены методы построения деревьев решений и их применения для обнаружения вторжений с целью обеспечения кибербезопасности.

2 Использование деревьев принятия решений

Дерево решений определяется как «метод прогнозирующего моделирования из областей машинного обучения и статистики, который создает простую древовидную структуру для моделирования базового шаблона [данных]» [1]. Деревья решений являются одним из примеров алгоритма классификации, метода анализа данных, который назначает объекты одной из нескольких предопределенных категорий [2]. Алгоритмы классификации (также называемые классификаторами) могут решить проблемы путем распознавания характерных паттернов в наборе данных и классификации действий на основании этой информации. С точки зрения обнаружения вторжений алгоритмы классификации могут характеризовать данные сети как злонамеренные, безопасные, сканирующие и пр. используя такую информацию, как порты источника/назначения, IP-адреса и количество байтов, отправленных во время соединения.

Алгоритмы классификации создают дерево решений путем идентификации шаблонов в существующем наборе данных и использования этой информации для создания дерева. Они изучают шаблоны в данных и создают простые правила, позволяющие различать различные типы данных в предварительно классифицированном наборе данных.

В таблице 1 представлен список из 3-х деревьев решений и их плюсы и минусы.

Таблица 1

Сравнение алгоритмов деревьев классификации

Классификаторы	Описание	Достоинства	Недостатки
Best First Tree	Создает дерево решений Haijian Shi	Создает более простые и менее сложные деревья для некоторых наборов данных	Более современные методы оценки подмножество ситуаций дерева решений
C4.5 Tree	Реализует алгоритм Ханта для создания дерева решений	Классифицирует данные с отсутствующими атрибутами	Более медленная классификация по сравнению с другими методами
ID3	Предшественник C4.5	Проведенное тестирование и использование в различных приложениях	Невозможность одновременной обработки дискретных и непрерывных переменных

Различные деревья решений работают лучше в разных ситуациях, и их относительная производительность может быть непредсказуемой для нескольких наборов данных с различными функциями. Большинство пакетов интеллектуального анализа данных автоматически реализуют различные алгоритмы дерева решений.

Деревья решений могут помочь командам определить, какие сигнатуры IDS написать, какие правила брандмауэра реализовать и какой тип сетевой активности пометить для дальнейшего анализа. Их логика принятия решений может использоваться в сочетании с другими инструментами в реальном времени для принятия корректирующих мер против киберугроз, выделяя, как выглядит вредоносная деятельность.

Таким образом, деревья решений предоставляют простой набор правил, которые могут классифицировать новые данные. Создание деревьев решений требует предварительно классифицированного набора

данных, чтобы алгоритмы могли изучать шаблоны в данных. Этот обучающий набор данных состоит из функций, которые являются количественными характеристиками данных. Когда дерево решений построено из этих функций, правила для определения информации могут использоваться для идентификации и классификации новых данных, представляющих интерес, путем включения логики в существующие средства защиты, такие как IDS, межсетевые экраны, пользовательские сценарии обнаружения или программное обеспечение для классификации.

Чтобы деревья решений были жизнеспособным инструментом в наборе средств обнаружения вторжений, метод должен удовлетворять минимальному набору требований. Техника должна быть полезной для миссии анализа вторжений и приносить реальные результаты для организации. Кроме того, деревья решений должны быть уникальными среди существующих инструментов. Если существуют другие инструменты с той же функциональностью, предоставляемой деревьями решений, тогда деревья решений могут быть избыточными и ненужными.

Деревья решений могут помочь выполнить следующие функции для организации:

- Дополнить анализ ловушек, изучая тенденции противника и создавая правила для обнаружения злонамеренных действий.
- Дополнить усилия по тестированию на проникновение, изучая действия тестировщика и создавая правила для определения их тактики, методов и процедур.
- Выявить и выделить вредоносный трафик.
- Распределить приоритеты по предупреждению, идентификации и предупреждению.
- Определить и охарактеризовать известную активность сканирования.
- Дополнить процесс восстановления и мониторинга группы реагирования на инциденты, предварительно отметив повторную попытку вторжения.
- Обнаружить ранее неизвестные аномалии сети.
- Поддерживать разработку подписи IDS, предоставляя набор правил для выявления вредоносных действий.

После построения деревьев решений они могут сократить объем данных, необходимых для анализа, помочь выявить аномальные вредоносные действия и предоставить аналитическую информацию о различиях между вредоносным и безопасным сетевым трафиком. Метод не

заменяет IDS, но предназначен для ответа на такие вопросы, как: «какие правила мы можем использовать для отличия обычного трафика от вредоносного?» и «каковы общие характеристики активности сканирования по сравнению с другим трафиком?»

После того, как дерево решений определит правила, позволяющие отличить вредоносный от доброкачественного трафика, другие системы, такие как IDS, брандмауэры и другие технологии обнаружения, могут использовать информацию, представленную в дереве решений. Если брандмауэры, IDS и IPS являются средствами защиты организации, которые предпринимают действия и активно противодействуют сетевым угрозам, то деревья решений - это области функционирования этих средств.

Другое преимущество деревьев решений заключается в том, что члены ИТ-группы с меньшим опытом работы с сетевым трафиком и его анализом могут применять деревья решений и использовать информацию из анализа для целей обучения.

Основное преимущество деревьев решений перед многими другими методами классификации заключается в том, что они создают набор правил, которые являются прозрачными, простыми для понимания и легко включаются в технологии реального времени, такие как IDS и межсетевые экраны. Алгоритмы классификации на основе правил обладают многими преимуществами деревьев решений в том, что их модели понятны и могут быть включены в другие технологии реального времени. Подобно деревьям решений, исследователи также использовали эту технику для выявления вторжений в сетевой трафик [3].

Создание и использование деревьев решений для получения информации об обнаружении вторжений может быть выполнено с использованием простого процесса. Двумя предварительными условиями для анализа являются сбор данных (то есть идентификация и сбор данных, представляющих интерес) и сбор и выбор инструментов (то есть идентификация и развертывание инструментов интеллектуального анализа данных). Собранные данные требуют фазы предварительной обработки, чтобы переместить их в форму, необходимую для алгоритмов дерева решений. После обработки данных деревья решений могут быть обучены с использованием обработанных данных и инструментов. Выполнение и анализ результатов этих данных является важным следующим шагом для понимания получающейся модели и ее наборов правил. Последний шаг - использование результатов анализа для запуска правил принятия решений в режиме реального времени.

При работе с целью обнаружения вторжений необходимо анализировать множество различных источников данных. В таблице 2 представлены некоторые преимущества и недостатки использования определенных типов данных.

После выбора функций для сбора следующая задача состоит в том, чтобы извлечь объекты в формат, совместимый с выбранными инструментами интеллектуального анализа данных. После перемещения данных в совместимый формат следующим шагом является построение дерева решений на основе данных.

После того, как дерево решений создано, полученная модель должна быть проанализирована. Например, дерево решений представляет собой набор правил, различающих вредоносный и неопасный трафик. Правила могут выделять определенные порты, IP-адреса или другие функции, извлеченные из данных, представляющих интерес. Эти сведения могут помочь группе по обнаружению вторжений работать над последующими действиями на основе результатов модели.

Таблица 2

Возможные источники данных для целей анализа

Источник данных	Преимущества	Недостатки
Рсар файлы	Широкая распространенность	Большой объем, требует инструментов извлечения признаков
Log-файлы	Множество примеров получения данных из этого источника	Не всегда доступны
Оповещение IDS	Хорошо структурированные данные	Может содержать мало возможностей для алгоритмов обучения
Log файлы межсетевого экрана	Хорошо структурированные данные	Может потребоваться некоторый анализ для обнаружения вторжения

После выполнения анализа дерева решений у нас есть прогностическая модель, которая может дифференцировать различные типы трафика. Для модели, обученной распознавать опасный и вредоносный трафик, возможно выполнение ряда дополнительных задач:

- Создание дополнительных правил брандмауэра (например, iptables) для отбрасывания вредоносного трафика на основе результатов

дерева решений.

- Создание правил IDS для обнаружения вредоносного трафика на основе результатов дерева решений.
- Периодическое сканирование журналов или анализ трафика и сообщение о выявленном высокоприоритетном вредоносном трафике.
- Внедрение поддержки интеллектуального анализа данных для помощи в обнаружении вторжений для организации.

Заключение

Анализ дерева решений может помочь группе по обнаружению вторжений решить многие проблемы защиты сети. Благодаря постоянно растущему объему данных деревья принятия решений могут сэкономить время для экспертов по безопасности и помочь в анализе вредоносных данных. При выполнении этого анализа алгоритм дерева решений учитывает особенности сети и обеспечивает индивидуальную обратную связь для поддержки обнаружения вторжений.

Дополнительные исследования в области интеллектуального анализа данных могут улучшить, автоматизировать и упростить эту технику для использования в промышленности. В более широком масштабе возможно построить всеобъемлющее дерево решений на основе информации из нескольких источников. База знаний для комплексного дерева решений может объединять информацию промышленности, правительства, поставщиков антивирусных программ и научных кругов для повышения осведомленности о тактике проведения гибридных угроз и повышения общей безопасности сообщества.

Список использованных источников:

1. PredictionWorks: Data Mining Glossary. (n.d.). PredictionWorks. Retrieved February 11, 2011, from <http://www.predictionworks.com/glossary/index.html>
2. Tan, P., Steinbach, M., & Kumar, V. (2005). Introduction to data mining . Boston: Pearson Addison Wesley.
3. Lee, W. and Stolfo, S. J. (1998). Data mining approaches for intrusion detection. In Proceedings of the 7th Symposium on USENIX Security (San Antonio, TX, Jan.).

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ**

Матеріали регіонального круглого столу
(м. Харків, 24 квітня 2020 року)

Випуск 4

Видається в авторській редакції

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 16,74. Тир. 100 прим. Зам. 720-20.
Видавець та виготовлювач ФОП Бровін О.В.
61022, м. Харків, вул. Трінклера, 2, корп.1, к.19. Т. (057) 758-01-08, (066) 822-71-30
Свідоцтво про внесення суб'єкта до Державного реєстру
видавців та виготовників видавничої продукції серія ДК 3587 від 23.09.09 р.

СТИЛЬ ®
ИЗДАТ
ТИПОГРАФІЯ
www.stil-izdat.com